

Tisková zpráva

Důvěra stranickým představitelům – leden 2020

- ⊙ Mezi představiteli parlamentních stran v lednu 2020 občané nejčastěji vyjadřovali důvěru Andreji Babišovi (40 %) a Václavu Klausovi mladšímu (39 %), nejvyšší podíl nedůvěry se objevil v případě Tomia Okamury (64 %).
- ⊙ V porovnání s posledním předchozím výzkumem zřetelně vzrostla důvěra u Marka Výborného (nárůst důvěry o 11 procentních bodů), statisticky významné zvýšení podílu důvěřujících se objevilo i u Víta Rakušana (o 6 procentních bodů), Petra Fialy (o 5 procentních bodů při stejně velkém souběžném poklesu podílu nedůvěřujících), Jana Hamáčka, Markéty Pekarové Adamové a Alexandry Udženiji (u všech shodně o 4 procentní body). V případě Šárky Jelínkové byl zaznamenán pokles podílu nedůvěřujících (o 7 procentních bodů).
- ⊙ Naopak zhoršení ve formě zvýšení podílu nedůvěry a poklesu podílu důvěřujících se oproti poslednímu srovnatelnému šetření objevilo v případě Tomia Okamury (zvýšení podílu nedůvěřujících o 4 procentní body) a u Radima Fialy (pokles podílu důvěřujících o 6 procentních bodů).

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

CVVM Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i., v lednovém šetření zjišťovalo, zda dotázaní důvěřují vybraným politikům (viz tabulky 1 a 2).¹ Předložený seznam obsahoval jména 20 čelných představitelů stran zastoupených v Poslanecké sněmovně PČR. Do výzkumu byli zařazeni politici s formálně nejvyššími stranickými funkcemi, tj. všichni předsedové stran a první místopředsedové.²

Jak ukazují výsledky v tabulce 1, s jedinou výjimkou u všech zkoumaných představitelů nedůvěra více či méně výrazně, avšak vždy statisticky významně převážila, nad podílem vyjadřované důvěry. Zmiňovanou výjimkou je již bývalý předseda KDU-ČSL Marek Výborný, v jehož případě podíl nedůvěry nad důvěrou převažoval jen statisticky nevýznamně (o 3 procentní body). Politikem s nejvyšším podílem důvěry mezi zkoumanými představiteli politických stran je předseda hnutí ANO a současný premiér Andrej Babiš, jemuž důvěru v šetření vyjádřilo 40 % dotázaných při zřetelně nadpolovičním podílu nedůvěry (54 %). Jen s nepatrným odstupem za ním na druhém místě následuje předseda hnutí Trikolóra Václav Klaus ml., kterému důvěřuje 39 % občanů a nedůvěřuje 46 %. Třetí místo s již patrnějším odstupem zaujímá předseda ČSSD, první místopředseda vlády a ministr vnitra Jan Hamáček, jemuž „spíše důvěřuje“ třetina (33 %) občanů a necelá polovina (48 %) mu naopak „spíše nedůvěřuje“. Na čtvrtém místě z hlediska výše podílu důvěry se umístil předseda Pirátů Ivan Bartoš, kterému důvěřuje 29 % občanů a 55 % nedůvěřuje, za nímž jako pátý figuruje předseda hnutí SPD Tomio Okamura, jemuž důvěřuje 27 % občanů a podíl nedůvěřujících je v jeho případě téměř dvoutřetinový (64 %). Těsně za ním se z hlediska podílu důvěry s různě vysokými podíly nedůvěřujících zařadili první místopředseda hnutí ANO Jaroslav Faltýnek (25 % důvěřuje, 50 % nedůvěřuje), předseda ODS Petr Fiala (24 % : 49 %), předseda hnutí STAN Vít Rakušan (22 % : 30 %), předseda KSČM Vojtěch Filip (22 % : 57 %) a již zmiňovaný a aktuálně už pouze bývalý předseda KDU-ČSL Marek Výborný (21 % : 24 %). Za nimi s důvěrou již pod hranicí 20 % figurují nová předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová (17 % : 34 %), první místopředseda hnutí STAN Jan Farský (16 % : 36 %), statutární místopředseda ČSSD Roman Onderka (15 % : 34 %), bývalá první místopředsedkyně ODS Alexandra Udženija (15 % : 40 %), první místopředseda TOP 09 Tomáš Czernin (14 % : 23 %), první místopředseda hnutí SPD Radim Fiala (13 % : 41 %) a první místopředsedkyně Pirátů Olga Richterová (12 % : 22 %). S méně než desetinou důvěřujících pak celý žebříček nejvyšších představitelů politických stran zastoupených v Poslanecké sněmovně uzavírají první místopředseda KSČM Petr Šimůnek (8 % : 20

¹ Otázka: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi, prosím, řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

² Do šetření byl kromě představitelů stran zvolených do PS ve volbách na podzim roku 2017 zařazen i představitel nového hnutí Trikolóra, které je prostřednictvím svého předsedy a 1. místopředsedkyně, kteří byli zvoleni původně za ODS, z níž byl V. Klaus ml. vyloučen a Zuzana Majerová Zahradníková sama vystoupila. Samotné šetření pak proběhlo ještě před tím, než proběhly volby nového předsedy KDU-ČSL a než se pozměnilo i vedení ODS na pozici prvního místopředsedy, kterou Alexandra Udženija neobhájila a byla v ní vystřídána Zbyňkem Stanjurov.

%), první místopředsedkyně hnutí Trikolóra Zuzana Majerová Zahradníková (7 % : 17 %) a první místopředsedkyně KDU-ČSL Šárka Jelínková (6 % : 14 %). Tři posledně jmenovaní spolu s O. Richterovou a T. Czerninem jsou přitom pro více než polovinu české veřejnosti osobnostmi zcela neznámými.

Pokud jde o to, kterým politikům lidé nejvíce nedůvěřují, v čele v tomto ohledu stojí s 64 % nedůvěřujících Tomio Okamura, za nímž s nevelkými odstupy a podíly nedůvěry převyšujícími úroveň jedné poloviny následují Vojtěch Filip (57 %), Ivan Bartoš (55 %) a Andrej Babiš (54 %). Na úrovni 50 % nebo těsně pod touto hranicí se z hlediska podílu nedůvěřujících pohybují Jaroslav Faltýnek (50 %), Petr Fiala, (49 %), Jan Hamáček (48 %) a Václav Klaus ml. (46 %). S odstupem za ním na hranici dvou pětín figurují Radim Fiala (41 %) a Alexandra Udženija (40 %). Za nimi pak s podílem nedůvěry okolo jedné třetiny následují Jan Farský (36 %), Roman Onderka (34 %), Markéta Pekarová Adamová (34 %) a Vít Rakušan (30 %). Necelá čtvrtina dotázaných nedůvěřuje Markovi Výbornému (24 %), Tomáši Czerninovi (23 %) a Olze Richterové (22 %), pětina nedůvěřuje Petru Šimůnkovi (20 %), asi šestina Zuzaně Majerové Zahradníkové (17 %) a sedmina Šárce Jelínkové (14 %).

Tabulka 1: Vyjádření důvěry či nedůvěry politikům – srovnání (v %)

	Důvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nedůvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nezná	Neví	Index 1/20 ** Důvěra/nedůvěra
Babiš	40	54	1	5	-14
V. Klaus ml.	39	46	5	10	-7
Hamáček	33 (+4)	48	10	9	-15
Bartoš	29	55	9	7	-26
Okamura	27	64 (+4)	2	7	-37
Faltýnek	25	50	15	10	-25
Fiala P.	24 (+5)	49 (-5)	18	9	-25
Rakušan	22 (+6)	30	38	10	-8
Filip	22	57	13	8	-35
Výborný	21 (+11)	24	44	11	-3
Pekarová Adamová	17 (+4)	34	39	10	-17
Farský	16	36	38	10	-20
Onderka	15	34	39	12	-19
Udženija	15 (+4)	40	35	10	-25
Czernin	14	23	55	8	-9
Fiala R.	13 (-6)	41	34	12	-28
Richterová	12	22	57	9	-10
Šimůnek	8	20	61	11	-12
Majerová Zahradníková	7	17	68	8	-10
Jelínková	6	14 (-7)	71	9	-8

* Uvádíme pouze statisticky významné rozdíly ve srovnání s posledním šetřením důvěry u příslušného politika, tj. více než +/- 3 %.

** Rozdíl kladných a záporných odpovědí v aktuálním šetření.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 11. – 22. 1. 2020, 1052 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V porovnání s předchozím výzkumem ze září, případně z října 2019³ bylo zaznamenáno několik změn, přičemž tou nejvýraznější byl vzestup důvěry o 11 procentních bodů v případě Marka Výborného, a to na úkor podílu těch, kteří

³ V září 2019 byla stejně jako v aktuálním výzkumu dotazována důvěra stranickým představitelům (čelných představitelů stran zastoupených v Poslanecké sněmovně PČR), v říjnu 2019 byla zjišťována důvěra **čelným** ústavním **činitelům**, **konkrétně byli do** výzkumu zařazeni prezident, předseda Senátu, předseda Poslanecké sněmovny, členové vlády, předsedové poslaneckých klubů parlamentních politických stran, ombudsmanka, guvernér ČNB a předseda Ústavního soudu.

uváděli, že ho neznají. Statisticky významné zvýšení podílu důvěřujících se objevilo i u Víta Rakušana (o 6 procentních bodů), Petra Fialy (o 5 procentních bodů při stejně velkém souběžném poklesu podílu nedůvěřujících), Jana Hamáčka, Markéty Pekarové Adamové a Alexandry Udženiji (u všech shodně o 4 procentní body). V případě Šárky Jelínkové byl zaznamenán pokles podílu nedůvěřujících (o 7 procentních bodů). Naopak zhoršení ve formě zvýšení podílu nedůvěry či poklesu podílu důvěřujících se oproti poslednímu srovnatelnému šetření objevilo v případě Tomia Okamury (zvýšení podílu nedůvěřujících o 4 procentní body) a Radima Fialy (pokles podílu důvěřujících o 6 procentních bodů). Vývoj důvěry a nedůvěry stranickým představitelům v čase od roku 2017 nabízejí tabulky 2a a 2b.

Tabulka 2a: Důvěra stranickým představitelům (v %)

	2017				2018				2019				2020		
	02	04	09	01	02	05	09	11	12	01	04	05	09	10	01
Babiš	46	43	37	37	42	35	40	40	38	39	38	35	38	42	40
V. Klaus ml.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	42	x	39
Hamáček	18	18	19	x	x	24	25	22	27	32	30	29	25	29	33
Bartoš	x	x	x	30	x	28	x	33	32	x	29	x	29	x	29
Okamura	35	x	39	33	x	28	x	31	26	x	24	x	29	x	27
Faltýnek	21	17	22	23	25	25	25	23	26	28	21	22	23	28	25
P. Fiala	18	x	16	22	x	20	x	23	22	x	19	x	19	x	24
Rakušan	x	x	x	6	x	9	x	12	13	x	13	x	16	x	22
Filip	20	x	22	24	x	26	x	23	24	x	22	x	23	x	22
Výborný	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10	x	21
Pekarová Adamová	x	x	x	8	x	12	x	12	12	x	12	x	13	x	17
Farský	x	x	x	x	12	x	14	x	x	14	x	17	14	19	16
Onderka	x	x	x	x	x	x	x	x	10	x	12	x	16	x	15
Udženija	5	x	4	8	x	9	x	12	11	x	10	x	11	x	15
Czernin	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	14
R. Fiala	x	x	x	9	17	13	17	13	13	17	12	18	14	19	13
Richterová	x	x	x	x	x	5	x	9	9	x	12	x	11	x	12
Šimůnek	x	x	x	6	x	5	x	8	7	x	7	x	8	x	8
Majerová Zahradníková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	7
Jelínková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	5	x	6

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené důvěry v posledním sledování. Dopočet do 100 % představují odpovědi „nedůvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Tabulka 2b: Nedůvěra stranickým představitelům (v %)

	2017			2018				2019				2020			
	02	04	09	01	02	05	09	11	12	01	04	05	09	10	01
Okamura	53	x	49	58	x	62	x	60	65	x	65	x	60	x	64
Filip	52	x	48	52	x	53	x	58	58	x	56	x	57	x	57
Bartoš	x	x	x	42	x	45	x	49	50	x	48	x	54	x	55
Babiš	48	49	56	56	50	58	53	55	55	56	56	60	56	53	54
Faltýnek	33	35	44	49	44	49	46	53	48	44	57	53	53	48	50
P. Fiala	44	x	49	48	x	48	x	51	52	x	54	x	54	x	49
Hamáček	30	31	32	x	x	47	44	51	49	42	46	47	55	49	48
V. Klaus ml.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	44	x	46
R. Fiala	x	x	x	35	36	37	44	44	46	43	47	45	41	40	41
Udženija	20	x	29	29	x	35	x	40	41	x	39	x	41	x	40
Farský	x	x	x	x	27	x	31	x	x	34	x	32	36	34	36
Onderka	x	x	x	x	x	x	x	x	39	x	35	x	35	x	34
Pekarová Adamová	x	x	x	24	x	28	x	34	31	x	29	x	33	x	34
Rakušan	x	x	x	19	x	23	x	29	30	x	27	x	32	x	30
Výborný	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27	x	24
Czernin	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	23
Richterová	x	x	x	x	x	16	x	21	23	x	23	x	23	x	22
Šimůnek	x	x	x	16	x	18	x	24	25	x	23	x	21	x	20
Majerová Zahradníková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17
Jelínková	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	21	x	14

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené nedůvěry v posledním sledování. Dopočet do 100 % představují odpovědi „důvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	<i>Naše společnost, v20-01</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
Termín terénního šetření:	<i>11. – 22. 1. 2020</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Vážení dat:	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1052</i>
Počet tazatelů:	<i>182</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování PAPI a CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PI.2s</i>
Kód tiskové zprávy:	<i>pi200214</i>
Zveřejněno dne:	<i>14. února 2020</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |